Enligt sändlista

RekMb

Överklagande av beslut om lokala trafikföreskrifter

Beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar att upphäva beslutet i den del som avser att införa ett område med avgiftsbelagd parkering i Kungsgärdet (punkt 1).

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar att avslå överklagandet i övrigt.

Beskrivning av ärendet

Det överklagade beslutet

Gatu- och samhällsmiljönämnden i Uppsala kommun (nämnden) beslutade den 28 juli 2025, dnr GSN-2025-001059, följande.

1. att införa ett område med avgiftsbelagd parkering i Kungsgärdet

2. att införa avgift på parkeringar vid korsningen Ekebyvägen-Eriksbergsvägen-Karlsrogatan

3. att införa parkeringsförbud på den del av Ekebyvägen som löper i öst-västlig riktning och ansluter till Karlsrogatan

4. att införa parkeringsförbud på Karlsrogatan mellan Ekebyvägen och Eriksbergsvägen

5. att införa förbud att stanna och parkera på Bergagatan mellan Drejargatan och Hagundagatan

Nämnden har vidare anfört följande.

Att flera områden i närheten fått avgiftsbelagd parkering gör att antal parkerade fordon i Kungsgärdet, som hittills haft gratis parkering, har ökat. Kommunen har därför beställt en inventering av de parkerade bilarna i stadsdelen och denna har visat att det är hög beläggning på gatorna.

Inventeringen har gjorts av Norconsult och genomfördes söndag 18 och måndag 19 maj 2025, en omgång kvällstid på söndagen och två omgångar på måndagen, dagtid och kvällstid.

Som skäl för beslutet har nämnden anfört i följande.

Parkerade fordon på villagatorna är i sig inte ett problem, det kan dock uppstå problem för boende att ta sig till och från sina fastigheter när fordonen står nära deras infarter. Långa rader med parkerade fordon kan också utgöra ett framkomlighetsproblem och en trafikfara samt försvåra snöröjning och annan gatudrift. Inventeringen som genomförts visar att det är hög beläggning på vissa sträckor och lägre på andra i området, beroende på hur nära de ligger gator där parkeringen nyligen blivit avgiftsbelagd.

Den höga beläggningen gör att parkeringen behöver åtgärdas. En åtgärd skulle kunna vara att åtgärda de sträckor där det är högst beläggning, antingen att förbjuda parkering eller göra den avgiftsbelagd.

Anledningen till att antalet parkerade fordon på gatorna ökat är att de som parkerar där vill komma undan att betala avgift och är beredda att parkera lite längre från sin bostad. Om endast några sträckor i området regleras kommer fordonen sannolikt att parkeras på andra platser i området, vilket skulle ge upphovtill ytterligare behov av att reglera dessa platser. En reglering endast på gatorna med mycket hög beläggning (Karlsrogatan, Slöjdgatan, Tegelgatan, Bergagatan) skulle möjligtvis lösa problemen där men bara flytta dem till annan plats inom området.

En sådan serie med punktåtgärder skulle betyda att vissa boende i området får stora problem med framkomlighet utanför sina fastigheter och få möjligheter för besökande att parkera i närheten, samtidigt som vissa slipper dessa för att kommunen reglerat parkeringen på ”deras” gata. Ett sådant förfarande strider mot likställighetsprincipen i 2 kap. 3 § kommunallagen (2017:725). Områdets relativt lilla storlek gör att hela området bör regleras i sin helhet.

Som nämnts ovan utgör parkerade fordon längs gatorna i området inte ett problem i sig och det finns ingen anledning att helt förbjuda parkering. Det finns förvisso plats att parkera på det flesta fastigheter i området, både för boende och enstaka besökare, men gatorna erbjuder också parkering.

För att åtgärda problemen med att fordon parkeras endast på vissa platser och under lång tid bör parkeringen i området avgiftsbeläggas. Det mest lämpliga är ett område med avgiftsbelagd parkering. Det innebär att det är trafikförordningen (1998:1276) som reglerar var och hur det är tillåtet att parkera inom området, men att all parkering på gatumark ska ske mot avgift. En av de fördelarna med denna form av reglering är att inga fundament, stolpar eller vägmärken behöver placeras ut för att visa på var parkering är tillåten. Regleringen kräver inte att trafikmiljön får ytterligare vägmärken utplacerade och ingen behöver uppleva att just de får alla parkerade fordon utanför sin fastighet.

Avgift är det bästa alternativet för reglering i detta område. Huvudalternativet för att minska långtidsparkeringen skulle kunna vara tidsbegränsad parkering, men det ger mindre flexibilitet för de som önskar parkera i området. Fordon behöver flyttas inom området om besökare vill vara där längre än den tillåtna tiden vilket leder till oönskade fordonsrörelser. Avgift gör att besökare kan parkera upp till 24 timmar och ger också incitament till att inte parkera längre tid än nödvändigt.

Inom området finns några sträckor med förbud att stanna och/eller parkera, där det av olika skäl ansetts vara motiverat utifrån trafikmiljön och parkeringsförhållandena när förbuden införts. Dessa förbud behålls även med den nya regleringen.

Överklagandet

Kungsgärdets Egnahems- och fruktodlarförening genom Johan Ulin och Kungsgärdets Småstugeförening genom Berndt Englund (klagandena) har överklagat nämndens beslut och i första hand yrkat att Länsstyrelsen upphäver punkt 1 och 5 i beslutet och i andra hand att ärendet återförvisas. Klagandena yrkar i tredje hand att beslutet ändras så att smala gator får datumparkering, att avgift inte gäller kvällar, nätter eller helger och att gator med låg beläggning undantas. Till stöd för sin talan har föreningen anfört i huvudsak följande. Inga samrådshandlingar eller remisser till berörda föreningar i Kungsgärdet. Endast tre mättillfällen är inte representativt. Beslutet motiveras med likformighet och administrativa skäl snarare än faktisk lokal trafikordning. Avgift tas ut där ordningsbehov saknas och mindre ingripande åtgärder har inte utretts tillräckligt. Klagandena efterfrågar även delegationsstöd för beslutet.

Motivering till beslutet

Gatu- och samhällsmiljönämndens beslut om lokala trafikföreskrifter får enligt lag om nämnder för vissa trafikfrågor överklagas till länsstyrelsen av såväl enskilda som t.ex. privata väghållare. Länsstyrelsen bedömer därför att både Johan Ulin och Kungsgärdets Egnahems- och fruktodlarförening samt Berndt Englund och Kungsgärdets Småstugeförening har talerätt.

Klagandena anför att inga samrådshandlingar eller remisser har skickats till berörda föreningar i Kungsgärdet. Beslut om föreskrifter utgör så kallade normbeslut. Karaktäristiskt för normbeslut är att de är bindande för alla, dvs inte avser ett konkret fall utan i stället har generell tillämpbarhet. Generell tillämpbarhet anses uppfyllt om en föreskrift avser exempelvis situationer av ett visst slag eller vissa typer av handlingsätt eller om den riktar sig till eller på annat sätt berör en i allmänna termer bestämd krets av personer exempelvis som alla tänkbara vägtrafikanter, bilägare eller företagare i en viss bransch osv (jmf HFD 2016 ref. 59). Ärenden inför normbeslut anses normalt inte beröra enskilda på sådant sätt att de anses vara part i ärendet och därmed har rätt att föra talan i ärendet. För att så ska vara fallet ska den enskilde påverkas av normbeslutet på sådant sätt att myndigheten kan anses vara skyldig att ta upp en framställning till saklig bedömning. Länsstyrelsen bedömer att det i aktuellt ärende inte framkommer att boende eller bostadstadsrättsföreningen vid aktuell gata påverkas på sådant särskilt sätt. Nämnden har därmed inte haft skäl att behandla de boende eller bostadsrättsföreningen som parter eller haft skäl till att samråda med dessa innan beslut fattades i ärendet.

Ärenden inför normbeslut anses normalt inte beröra enskilda på sådant sätt att de anses vara part i ärendet och därmed har rätt att föra talan i ärendet. För att så ska vara fallet ska den enskilde påverkas av normbeslutet på sådant sätt att myndigheten kan anses vara skyldig att ta upp en framställning till saklig bedömning. Länsstyrelsen bedömer att det i aktuellt ärende inte framkommer att boende eller föreningar vid aktuellt område påverkas på sådant särskilt sätt. Nämnden har därmed inte haft skäl att behandla de boende eller bostadsrättsföreningen som parter eller haft skäl till att samråda med dessa innan beslut fattades i ärendet.

Klagandena har ställt sig frågande till delegationsstödet för beslutet. Länsstyrelsen konstaterar att beslutet har fattats i enlighet med

delegations- och arbetsordning för gatu- och samhällsmiljönämnden.

Länsstyrelsen går nu över till att pröva om nämnden haft fog för sitt beslut om att införa ett område med avgiftsbelagd parkering i Kungsgärdet samt att införa förbud att stanna och parkera på Bergagatan mellan Drejargatan och Hagundagatan.

Att införa ett område med avgiftsbelagd parkering i Kungsgärdet

Av officialprincipen, som numera kommer till uttryck i 23 § förvaltningslagen (2017:900), följer att en myndighet ska se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. I ärenden om avgiftsbelagd parkering innebär detta att det är kommunen som har bevisbördan för att den beslutade regleringen behövs för att ordna trafiken och att den är den mest lämpliga åtgärden för att tillgodose det behovet. Transportstyrelsen har i sitt beslut den 20 december 2018 (TSV 2018-1924) upphävt lokala trafikföreskrifter om parkering mot avgift i Bromma med motiveringen att det inte framgick av utredningen att avgifterna behövdes för att ordna trafiken på de aktuella gatorna eller att den beslutade regleringen var den mest lämpliga åtgärden, bland annat eftersom ingen jämförelse gjorts med andra alternativa regleringar eller åtgärder.

Av nämndens beslut framgår att problem med att fordon endast parkeras på vissa platser under lång tid behöver åtgärdas eftersom det kan uppstå problem för boende att ta sig till och från sina fastigheter när fordon står nära deras infarter. Långa rader med parkerade fordon kan också utgöra ett framkomlighetsproblem och en trafikfara samt försvåra snöröjning och annan gatudrift. Nämnden har till stöd för sitt beslut åberopat en genomförd beläggningsinventering och anfört att det är hög beläggning på vissa sträckor i området.

Inledningsvis konstaterar Länsstyrelsen att det huvudsakliga problem som avgiftsbeläggningen syftar till att åtgärda, fordon som står så nära infarter att de försvårar för boende att ta sig till och från fastigheten, omfattas redan av den generella bestämmelsen i 3 kap. 55 § punkten 2 trafikförordningen (1998:1276), som förbjuder parkering framför en fastighets infart eller på ett sätt som väsentligt försvårar in- och utfart. Detta förbud gäller utan vidare, oavsett lokala trafikföreskrifter eller avgiftsplikt. Nämnden har inte

redogjort för varför detta skydd är otillräckligt eller varför en ytterligare, betydligt mer ingripande åtgärd, krävs för att komma till rätta med just detta.

Vad gäller jämförelser mellan alternativa regleringar och åtgärder har nämnden anfört följande. Tidsbegränsad parkering skulle kunna utgöra huvudalternativet för att minska långtidsparkeringen i området, men det ger mindre flexibilitet och oönskade fordonsrörelser. En reglering begränsad till gatorna med högst beläggning skulle bara flytta problemen till andra platser i området. En fördel med avgiftsbeläggning är att inga fundament, stolpar eller vägmärken behöver placeras ut för att visa på var parkering är tillåten.

Länsstyrelsen konstaterar att kravet i 2 § lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m. tar sikte på vad som behövs för att ordna trafiken. Nämndens uppgifter om spridningseffekt och att tidsbegränsning skulle medföra oönskade fordonsrörelser inom området är inte närmare utredda eller belagda med underlag och kan enligt Länsstyrelsen inte tillmätas avgörande betydelse. Övriga skäl som nämnden anfört till stöd för avgiftsbeläggning utgör enligt Länsstyrelsen inte en sådan jämförelse mellan alternativa åtgärder som krävs för att visa att avgiftsbelagd parkering är den mest lämpliga åtgärden.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att nämndens motivering inte innehåller någon jämförelse med alternativa åtgärder som tar sin utgångspunkt i vad som behövs för att ordna trafiken. Mot bakgrund av den utredningsskyldighet som följer av officialprincipen har nämnden därmed inte visat att just avgiftsbelagd parkering, till skillnad från andra tänkbara åtgärder, är den åtgärd som behövs för att ordna trafiken i området.

Överklagandet ska i denna del bifallas och punkt 1 i beslutet ska upphävas.

Att införa förbud att stanna och parkera på Bergagatan

Enligt praxis från Transportstyrelsen bör kommunala beslut angående lokala trafikföreskrifter av aktuellt slag inte ändras annat än om i första hand trafiksäkerhetsmässiga skäl med styrka talar för det.

Länsstyrelsen kan inte se att trafiksäkerhetsmässiga skäl med styrka talar för att ändra nämndens beslut. Det har inte heller inte

framkommit andra skäl som föranleder en ändring av kommunens beslut i denna del. Länsstyrelsen avslår därför överklagandet i denna del.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 2 § lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m. får en kommun ta ut ersättning i form av en avgift för rätten att parkera på sådana offentliga platser som står under kommunens förvaltning och som kommunen har upplåtit för parkering, i den omfattning som behövs för att ordna trafiken.

Särskilda trafikregler får enligt 10 kap. 1 § trafikförordningen (1998:1276) meddelas genom lokala trafikföreskrifter för en viss väg eller vägsträcka eller för samtliga vägar inom ett visst område.

Lokala trafikföreskrifter meddelas av kommunen för vägar inom tättbebyggt område där staten inte är väghållare, vilket framgår av 10 kap. 3 § p. 1b trafikförordningen. Lokala trafikföreskrifter om parkering eller stannande meddelas av kommunen för samtliga vägar inom tättbebyggt område, vilket framgår av 10 kap. 3 § p. 1 c trafikförordningen.

Enligt 15 kap. 2 § 2 st trafikförordningen finns bestämmelser om överklagande av beslut i en kommun i lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor. Enligt 6 § nämnda lag får en trafiknämnds beslut att utfärda föreskrift överklagas till länsstyrelsen. Av Transportstyrelsens vägledande avgöranden har fastslagits att enskilda har klagorätt när beslut om trafikföreskrift fattats av kommunal nämnd (se Transportstyrelsens beslut den 31 mars 2020 med dnr TSV 2020-1381).

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Caroline Näslund med länsjurist Michaela Halin som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Gatu- och samhällsmiljönämnden i Uppsala kommun

Sändlista

Kungsgärdets Egnahems- och fruktodlarförening c/o Johan Ulin
Kungsgärdets Småstugeförening c/o Berndt Englund

Ni kan överklaga beslutet hos Transportstyrelsen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos Transportstyrelsen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Uppsala län antingen via e-post; uppsala@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det Transportstyrelsen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, uppsala@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 30 00. Ange diarienummer 6274-2025.